



WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 16.06.2016 r.

PS.II.431.16.2016

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	17. 06. 2016
L.dz. zał.	
Podpis	

Pani Elżbieta Azarowicz
Dyrektor
Zespołu Placówek „Przystań”
26 – 110 Skarżysko Kam.
ul. Rejowska 53

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli kompleksowej, która przeprowadzona została w dniach 18 – 20.05.2016 r. w Zespole Placówek „Przystań” w Skarżysku Kam.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 poz. 575),
- rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 19), upoważnienie nr 413/2016 z dnia 12.05.2016 r. - przewodnicząca zespołu kontrolerów.
- 2. Pani Elżbieta Paluch** – Kierownik Oddziału (legitymacja służbowa nr 16), upoważnienie nr 412/2016 z dnia 12.05.2016 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.
2. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
3. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
4. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli.

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie.

Zespół Placówek „Przystań” jest placówką przeznaczoną dla 30 wychowanków. Placówka jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, prowadzoną przez Powiat Skarżyski, posiada numer REGON:000235039 i NIP: 663 10 52 682.

Zespół Placówek funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Uchwałą Nr 291/XXXIX/2013 z dnia 26.06.2013 Rada Powiatu zaktualizowała statut Placówki, natomiast Uchwałą Nr 10/21/2016 z dnia 2 marca 2016 r. Zarząd Powiatu Skarżyskiego dokonał aktualizacji regulaminu organizacyjnego w rozdziale II § 15 ust. 1 w związku z koniecznością dostosowania jego treści do obowiązujących przepisów stanowiących podstawę działalności Placówki, tj. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto dokonano zmiany w schemacie organizacyjnym polegającej na zwiększeniu wymiaru czasu pracy na stanowisku psychologa z ½ etatu na 1 etat.

W trakcie kontroli, w Placówce umieszczonych było 28 wychowanków w wieku od 8 do 19 lat, w tym: 6 rodzin dwuosobowych i 1 rodzina czteroosobowa. Dwadzieścioro sześcioro wychowanków Placówki pochodzi z powiatu skarżyskiego, natomiast dwoje z powiatu poddębickiego. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w Placówce na podstawie postanowień sądu.

Podczas trwania kontroli osoby kontrolujące rozmawiały z wychowankami, którzy na temat pobytu w Placówce wypowiadali się pozytywnie, nie wnosili żadnych uwag co do jej funkcjonowania.

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w placówce prowadzona jest następująca dokumentacja:

Plan pomocy dziecku – W trakcie kontroli przeanalizowano wszystkie opracowane plany pomocy dziecku. Plany opracowywane są co pół roku i zawierają: imię i nazwisko wychowanka, datę umieszczenia w placówce, datę opracowania planu, imię i nazwisko

wychowawcy kierującego procesem wychowawczym dziecka. W planach określone zostały cele główne pracy z dziećmi, np.: podjęcie starań zmierzających do powrotu dziecka do domu rodzinnego lub przygotowanie do usamodzielnienia. Określone zostały również cele i działania krótko i długoterminowe, np.: kontynuacja udziału dziecka w zajęciach wyrównawczych, praca nad poprawą ocen w szkole, monitorowanie sytuacji szkolnej wychowanki, praca nad wyrobieniem umiejętności kulturalnego zachowania się, wytrwanie w postanowieniu zerwania z nałogiem palenia papierosów, uzupełnianie zeszytów i ćwiczeńówek, kontrola czystości odzieży i ciała. W dokumencie znajduje się również podsumowanie realizacji celów i działań założonych na dany okres. Plany prowadzone i modyfikowane są w sposób prawidłowy, a cele i działania są trafnie określone.

Karta pobytu dziecka – zawiera informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce szkolnej, stanie zdrowia dziecka oraz ocenę aktualnej sytuacji dziecka. W trakcie kontroli przeanalizowano wybrane karty wychowanków, są one uzupełniane co miesiąc, a wpisy są krótkie i zwięzłe odzwierciedlające sytuację wychowanka w placówce. Stwierdzono, że karty prowadzone są w sposób prawidłowy i zgodny z § 17 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Diagnoza psychofizyczna dziecka – placówka posiada opracowane diagnozy psychofizyczne dla dzieci. Diagnozy zostały opracowane przez psychologa zatrudnionego w placówce.

Z analizy powyższych dokumentów wynika, iż zostały one sporządzone zgodnie z §14 w/cyt. rozporządzenia i zawierają wszystkie wymagane zapisy.

Ewidencja wychowanków - zawierała elementy określone w §17 ust. 5 ww. rozporządzenia. Ponadto w trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe wybranych wychowanków. W aktach znajdowały się: postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, skierowanie do placówki, skrócone akty urodzenia, dokumentacja szkolna, opinie ze szkoły, dokumentacja zdrowotna (orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty informacyjne ze szpitala).

Podsumowując stwierdzić należy, że placówka posiada wymagane rozporządzeniem MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej dokumenty. Dokumentacja jaką prowadzi placówka, tj. karty pobytu, plany pomocy i diagnozy prowadzona jest w sposób prawidłowy.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 poz. 575) w placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,

- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

Po analizie dokumentacji dotyczącej okresowej oceny sytuacji wybranych wychowanków przebywających w placówce stwierdzić należy, że: w placówce działa stały zespół, w skład którego zazwyczaj wchodzi: dyrektor i wychowawca placówki, psycholog, terapeuta, pracownik socjalny, pedagog, pracownik socjalny z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz przedstawiciel z Ośrodka Adopcyjnego (zazwyczaj psycholog). W jednym przypadku brak było przedstawiciela Ośrodka Adopcyjnego na posiedzeniu Zespołu. Z każdej oceny sporządzane są protokoły, które zawierają następujące dane: aktualną sytuację rodzinną dziecka, datę posiedzenia zespołu, imię i nazwisko dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, informacje o modyfikacji planu, informacje o przebiegu procedur adopcyjnych, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenie go w rodzinnej pieczy zastępczej, wnioski zespołu dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce.

Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji wychowanków i sporządzeniu wniosku co do zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, protokoły przesyłane są do właściwego sądu.

Pierwsze posiedzenie stałego zespołu po przyjęciu dziecka do placówki, odbywa się niezwłocznie.

Podsumowując powyższe stwierdzić należy, że zespół funkcjonuje prawidłowo.

2. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania.

Całodobową opiekę i wychowanie wychowankom Zespołu Placówek „Przystań” zapewnia wykwalifikowana kadra. Zgodnie z wykazem pracowników opiekę bezpośrednią nad wychowankami pełni 9 wychowawców, którzy wspierani są przez specjalistów: pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa i terapeutę.

Opieka nad dziećmi sprawowana jest zgodnie z grafikiem ustalonym na 9 kolejnych tygodni. Dyżury wychowawców w ciągu dnia przedstawiają się następująco:

Poniedziałek, środa, czwartek i piątek:

6.00 – 8.00 – 2 wychowawców,

8.00 – 14.00 – 1 wychowawca,

14.00 – 22.00 – 3 wychowawców;

Wtorek:

6.00 – 14.00 – 2 wychowawców,

14.00 – 22.00 – 3 wychowawców;

Sobota, niedziela:

6.00 – 14.00 – 2 wychowawców,

14.00 – 22.00 – 3 wychowawców.

Natomiast opieka nocna sprawowana jest w godzinach od 22.00 do 6.00, wówczas dyżur pełni 2 wychowawców. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż opieka nocna sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi, poprzez kilkukrotne obchody nocne przeprowadzane przez wychowawcę dyżurującego. Czynność tę wychowawcy mają zapisaną w zakresach zadań i obowiązków.

Placówka w ramach sprawowanego nadzoru nad wychowankami i zapewnienia im bezpieczeństwa prowadzi *zeszyt wyjść i powrotów wychowanków*, w którym wpisywane są godziny wyjść oraz czas deklarowanego powrotu, a także miejsce do którego udaje się wychowanek. Ponadto w zeszycie odnotowywane są różne wydarzenia związane z funkcjonowaniem dzieci w Placówce, np. wezwanie pogotowia.

Samodzielnie opuszczać Placówkę, za zgodą wychowawcy mogą dzieci powyżej 12 roku życia, młodsi wychowankowie wychodzą pod opieką osób dorosłych lub za zgodą wychowawcy pod opieką starszego wychowanka.

W Zespole Placówek stosowany jest system nagród i konsekwencji, który został określony w regulaminie organizacyjnym. Zgodnie z regulaminem wychowanek może być nagrodzony m.in. za: najwyższą frekwencję, wzorową postawę, bezinteresowną pomoc współmieszkańcom, zaangażowanie własne w życie placówki i promowanie jej w środowisku, sumienną naukę, osiągnięcia sportowe, utrzymywanie czynności w swoim pokoju, a także za bycie najsympatyczniejszym/ą kolegą/koleżanką. Wychowanek może zostać wyróżniony lub nagrodzony w następujących formach: zorganizowanego wyjazdu na obóz lub wycieczkę, pochwałą ustną na forum grupy, dyplom, pochwała wychowawcy wobec grupy wychowanków, nagroda niespodzianka, nagroda w postaci karnetu na basen lub siłownię, biletu do kina dla

dwóch osób, wyjścia na pizzę lub do kawiarni, zakupu dowolnej rzeczy do 20 zł. uzgodnionej z wychowawcą, zwiększenia kieszonkowego.

Natomiast zgodnie z regulaminem konsekwencji, wychowanek za nieprzestrzeganie obowiązujących norm i zasad funkcjonujących w Placówce może otrzymać karę w zależności od przewinienia, np.: za ucieczkę konsekwencją będzie praca fizyczna na rzecz domu (np.: czyszczenie płytek na korytarzu,), przemoc - sprząatanie terenu wokół domu polegające na m.in.: odśnieżaniu, zmiataniu, grabieniu itp., kradzież i włamanie – to m.in. pozbawienie wszelkich przywilejów związanych z wyjściami na basen, do kina oraz udziału w wycieczkach przez okres 3 miesięcy, używanie wulgaryzmów i obrażanie dzieci i dorosłych – zarekwirowanie telefonu na okres 2 tygodni. Obniżenie wysokości kieszonkowego do 1 zł, a także zakaz opuszczania Placówki na okres 2 miesięcy to konsekwencje dla wychowanków palących papierosy oraz stosujących inne używki.

W trakcie analizy powyższych zapisów osoby kontrolujące stwierdziły, iż stosowane w Placówce konsekwencje w stosunku do wychowanków są zbyt rygorystyczne, dotkliwe i długotrwałe oraz niezgodne z prawem. Pozbawianie dzieci przywilejów na okres 3 miesięcy nie jest czynnikiem motywującym wychowanka do zmiany swojego postępowania, a wręcz przeciwnie. Ponadto obniżanie kieszonkowego do 1 zł jest łamaniem przepisów prawa, zgodnie z §18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej *dziecku umieszczonemu w placówce opiekuńczo – wychowawczej zapewnia się kwotę pieniężną do własnego dysponowania (...), nie niższą niż 1 % kwoty odpowiadającej kwocie o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

Z analizy regulaminu nagród i konsekwencji wynika, iż stosowanie kary, np.: w postaci obniżonego kieszonkowego jest nieskuteczne, ponieważ negatywne zachowania wychowanków (palenie papierosów) i tak się powtarzają. W związku z powyższym osoby kontrolujące proponują, aby wspólnie z wychowankami przeanalizować i z modyfikować zapisy dotyczące nagradzania i konsekwencji, biorąc pod uwagę możliwość zwiększenia nagradzania, które będzie skuteczniejszym czynnikiem motywującym, niż surowe konsekwencje.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż 8 wychowanków sprawia problemy wychowawcze, które przejawiają się m.in.: lekceważącym stosunkiem do nauki i buntowniczym nastawieniem do pobytu w Placówce, arogancją wobec dorosłych, nałogowym paleniem papierosów oraz spożywaniem alkoholu, a także niedostosowaniem społecznym, zaburzeniami zachowania i emocji. Wychowankowie sprawiający problemy wychowawcze

objęci są opieką specjalistów (psychologa, pedagoga, terapeuty) na terenie Placówki. Ponadto prowadzone są rozmowy dyscyplinujące, wyciąganie konsekwencji zgodnie z regulaminem, wychowankowie uczestniczą w zajęciach indywidualnych i grupowych z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania konfliktów, a także z zakresu asertywności oraz przestrzegania zasad i norm społecznych. Placówka ściśle współpracuje z sądem, na bieżąco informując o funkcjonowaniu wychowanków.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż Zespół Placówek „Przystań” w Skarżysku Kamiennej w sposób odpowiedni zapewnia dzieciom i młodzieży przebywającym w Placówce opiekę, zgodnie ze standardami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zastrzeżenia osób kontrolujących dotyczą wypłaty kieszonkowego dla wychowanków oraz systemu konsekwencji funkcjonującego w Placówce, które należy przeanalizować i dostosować zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

W Zespole Placówek „Przystań” w Skarżysku Kam. umieszczonych jest 28 dzieci, z tego: w stosunku do 2 wychowanków – ojciec jest pozbawiony władzy rodzicielskiej a matka nie żyje, 11 dzieci - oboje rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej, jedna wychowanka jest sierotą – obydwój rodzice nie żyją, natomiast w przypadku 14 wychowanków rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską. Wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną (14 osób) zostały zgłoszone do ośrodka adopcyjnego, w tym 5 złożyło pisemne oświadczenia, iż nie wyrażają zgody na umieszczenie w rodzinie adopcyjnej ani zastępczej.

Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Kontakt utrzymywany jest, zarówno podczas odwiedzin w placówce, rozmowy telefoniczne, jak i urlopowania do domów, które odbywają się za zgodą sądu. Regularne, osobiste kontakty z rodzicami (1 raz w miesiącu) utrzymuje 26 wychowanków, w tym 19 wychowanków miało kontakt z rodzicami biologicznymi, 4 z babcią i 1 z wujem. Natomiast sporadyczny kontakt z członkami rodziny utrzymuje dwuosobowe rodzeństwo, których ojciec w bieżącym roku nie nawiązał kontaktu, a w ubiegłym były to bardzo rzadkie wizyty.

W placówce jest 17 wychowanków, których rodzice lub osoby bliskie uzyskały stałe pozwolenia z sądu na urlopowanie dzieci we wszystkie dni wolne od nauki w roku szkolnym 2015/2016. W przypadku pozostałych dzieci rodzice bądź osoby bliskie uzyskują zgodę sądu na urlopowanie w weekendy, ferie, dni świąteczne wówczas gdy złożą stosowny wniosek do sądu.

4. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), placówka zaspakaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoje mieszkalnych** – do dyspozycji wychowanków jest 11 pokoi mieszkalnych wraz z łazienkami, w tym: 4 pokoje dwuosobowe, 6 pokoi trzyosobowych i 1 pokój czteroosobowy. Pokoje są właściwie oświetlone, a ich powierzchnia zapewnia przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Poza meblami, w pokojach znajdowały się również zabawki, książki i inne rzeczy osobiste wychowanków. Pokoje były estetycznie urządzone, jednak ściany pomieszczeń wymagają odświeżenia;
- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny** - placówka dysponuje 11 łazienkami usytuowanymi przy pokojach mieszkalnych, w których znajduje się: umywalka, prysznic, toaleta. W łazienkach panują warunki zapewniające wychowankom intymność podczas korzystania z nich. Wszyscy wychowankowie samodzielnie piorą w łazienkach bieliznę osobistą, natomiast pozostałą odzież dzieci z grupy I i II oddają do prani głównej, natomiast grupa usamodzielnienia może prac w pralce znajdującej się w aneksie kuchennym.
- **miejsca do nauki** – wychowankowie odrabiają lekcje i uczą się w swoich pokojach, które są do tego przystosowane, a także w aneksach kuchenno – wypoczynkowych, gdzie znajduje się duży stół;
- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** – w Placówce jest kuchnia, w której przygotowywane są obiady, natomiast śniadania, kolacje i podwieczorki przygotowywane są przez wychowanków wspólnie z opiekunem w aneksach kuchennych, które są odpowiednio wyposażone;
- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – każda grupa ma do swojej dyspozycji aneks kuchenno - wypoczynkowy, w którym dzieci mogą spożywać posiłki, spotykać się i wypoczywać. Pomieszczenie jest odpowiednio wyposażone oraz estetycznie urządzone. Ponadto wychowankowie mają do dyspozycji plac zabaw oraz boisko znajdujące się na terenie Placówki;

- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – Placówka zapewnia wychowankom wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych oraz odpowiednią ilość posiłków (5 posiłków dziennie: śniadanie, II śniadanie, które zabierane jest do szkoły, obiad, podwieczorek, kolacja). Z analizy jadłospisów wynika, że posiłki są zróżnicowane. Wychowankowie mają do dyspozycji przez całą dobę dodatkowe produkty, które nie zostały uwzględnione w jadłospisie, a które są w aneksach kuchennych (tj.: pieczywo, dżem, ser, płatki kukurydziane, mąka, cukier, krem czekoladowy oraz często produkty, których wychowankowie nie spożyli na śniadanie, np. wędlina, a także herbatę i cukier);

- **dostępu do opieki zdrowotnej, a także produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** – opiekę lekarza pierwszego kontaktu wychowankom zapewnia Przychodnia Rodzinna „ALFA” w Skarżysku Kam. Wychowankowie korzystają również z usług lekarzy specjalistów, tj.: okulisty, ortodonta, ginekologa, dermatologa, laryngologa, neurologa, alergologa. Ponadto objęci są stałą opieką lekarza stomatologa. Część wychowanków korzysta także z poradni rehabilitacyjnej oraz z poradni zdrowia psychicznego z powodu zaburzeń w zachowaniu. Leki wydawane są dzieciom zgodnie ze wskazaniami lekarza. Aktualnie jeden wychowanek przyjmuje leki przepisane przez lekarza psychiatrę, 1 przez neurologa, 4 przez dermatologa i po jednym od ortopedy, alergologa i gastrologa.

W Placówce przebywa dwoje dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności (symbol przyczyny: 05-R, 03-L ORAZ 04-O); Żadne dziecko nie korzysta ze środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, natomiast 10 wychowanków korzysta z wyrobów medycznych tj.: okulary korekcyjne – 9 osób, w tym jedna osoba dodatkowo z aparatu słuchowego, powiększalnik – 1 osoba;

Spośród obecnie przebywających w Placówce wychowanków 7 przebywało w szpitalu na leczeniu spowodowanym m.in.: operacją wydłużenia ścięgna Achillesa i związaną z tym rehabilitacją, nieżytu żołądka, infekcji układu oddechowego, przerostu migdałków, zapalenia błony śluzowej żołądka, zakażenia układu moczowego, usunięcia gradówki oka, usunięcia guzka z lewej piersi oraz złamania podstawy paliczka bliższego palucha stopy lewej;

- **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dzieci, a także dostępu do udziału**

w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych – Placówka zatrudnia psychologa, pedagoga i terapeutę, którzy prowadzą z wychowankami zajęcia indywidualne i grupowe.

W zajęciach indywidualnych organizowanych przez psychologa w Placówce w 2015 r. udział wzięło 10 wychowanków. Dla 9 dzieci zajęcia odbywały się 1 raz w tygodniu po 1 godz., natomiast 1 wychowanek uczęszczał średnio 1 raz w miesiącu. Oprócz prowadzenia zajęć psycholog opracowuje również diagnozę psychofizyczną dziecka, a także prowadzi arkusze badań i obserwacji psychologicznych. Arkusz zawiera informacje ogólne o dziecku (imię i nazwisko, datę urodzenia, szkołę, datę przyścia do placówki, okres obserwacji), a także opis funkcjonowania wychowanka w Placówce w danym okresie obserwacji. Okres obserwacji wynosi 3 miesiące, po tym czasie psycholog dokonuje oceny funkcjonowania dziecka w Placówce. Arkusze prowadzone są dla wszystkich wychowanków.

Zajęciami indywidualnymi prowadzonymi przez pedagoga w 2015 r. objęto 8 osób. Zajęcia prowadzone były w zależności od potrzeb i możliwości danego wychowanka 1 – 2 razy w tygodniu po 1 godz. Kierunek i zakres pracy z wychowankami realizowano w oparciu o zalecenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, informacje o obserwowanych problemach w nauce, zgłaszane przez nauczycieli ze szkoły, wychowawców z Placówki oraz samych wychowanków. Zajęcia prowadzone przez pedagoga to forma zajęć dydaktyczno – wyrównawczych. W bieżącym roku w zajęciach uczestniczy 7 wychowanków, dla których zgodnie z rozporządzeniem w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej pedagog prowadzi kartę zajęć indywidualnych, zawierającą: imię i nazwisko wychowanka, datę urodzenia, cele zajęć, okres realizacji, podjęte działania, uwagi i wnioski do realizacji. Ponadto pedagog prowadzi dla wszystkich wychowanków arkusz obserwacji pedagogicznej, który zawiera: imię i nazwisko wychowanka, datę przybycia do Placówki, okres obserwacji, a także diagnozę zachowań na podstawie wywiadu, rozmowy i obserwacji własnej. W arkuszu opisane jest funkcjonowanie dziecka w Placówce, w tym m.in.: relacje z rówieśnikami/dorosłymi, stosunek do zadań i obowiązków szkolnych, udział w życiu Placówki, funkcjonowanie w środowisku szkolnym.

Pedagog w związku z tym, iż posiada ukończone studia podyplomowe z zakresu logopedii, prowadzi również z wychowankami terapię logopedyczną. Ze sprawozdań z realizacji działań prowadzonych w ramach zajęć terapii logopedycznej dla wychowanków Zespołu „Przystań” wynika, iż w całym 2015 r. oraz miesiącach styczniu i lutym 2016 r. w terapii uczestniczyło 6 dzieci. Natomiast od miesiąca marca 2016 r. uczestniczy 2 wychowanków. W ramach terapii logopedycznej priorytetem u wszystkich uczestników zajęć było i jest usprawnienie motoryki narządów mowy. Zajęcia w formie indywidualnej trwają 30 – 45 min. W zależności od potrzeb i możliwości dziecka. Prowadzone są karty przebiegu terapii logopedycznej, które zawierają:

l.p., datę zajęć, przeprowadzone ćwiczenia, imię i nazwisko dziecka, datę przeprowadzenia diagnozy logopedycznej. Ponadto opracowywane są indywidualne karty badania mowy (diagnozy), które umożliwiają rozpoznanie potrzeb dziecka w zakresie terapii logopedycznej. Karta ta zawiera: dane personalne dziecka, dane dotyczące warunków mowy (stopień sprawności narządów artykulacyjnych, tempo mowy, słuch fizjologiczny, fonematyczny, płynność mowy, formy wypowiedzi itp.), charakterystykę i zachowanie dziecka w czasie badania, wyniki badania mowy wraz z wnioskami oraz diagnozę wstępną do terapii logopedycznej.

W Placówce odbywają się również zajęcia kompensacyjno – wyrównawcze prowadzone przez terapeutę. W 2015 r. w zajęciach indywidualnych uczestniczyło 8 osób, natomiast w bieżącym roku 6. Zajęcia prowadzone są 2 razy w tygodniu po 1 godz., w zależności od potrzeb i możliwości wychowanka i mają na celu wyrównywanie zaległości szkolnych oraz wyrobienie nawyku systematycznego uczenia się. Każdy wychowanek uczestniczący w zajęciach ma założoną kartę zajęć indywidualnych, która zawiera: l.p., imię i nazwisko, wiek, cel/temat zajęć, datę i przebieg zajęć oraz uwagi. Oprócz w/w kart terapeuta prowadzi wykaz rozmów z wychowankami za dany miesiąc, w którym odnotowywane są następujące dane: l.p., data, imię i nazwisko wychowanka, czego dotyczyła rozmowa. Z analizy dostępnej dokumentacji w tym zakresie wynika, iż w miesiącu kwietniu b.r. w rozmowach z terapeutą uczestniczyło 12 osób, w trakcie których poruszano tematy dot. usamodzielnienia, nauki szkolnej, łamania zasad regulaminu Placówki; w X 2015 r. terapeuta przeprowadził 15 rozmów m.in. na temat: niewłaściwego zachowania w szkole, procesu usamodzielniania, łamania regulaminu Placówki.

W Placówce oprócz zajęć indywidualnych prowadzone są zajęcia grupowe przez wszystkich specjalistów. W ramach zajęć grupowych dla wszystkich wychowanków zorganizowano 13 spotkań profilaktyczno – edukacyjnych. Priorytetem jeśli chodzi o zakres poruszanej tematyki na zajęciach z wychowankami była profilaktyka uzależnień w zakresie uzależnienia od tytoniu. Ponadto tematyka zajęć obejmowała również zagadnienia związane z procesem usamodzielniania, edukację z zakresu problematyki agresji i przemocy wśród młodzieży oraz budowania dobrej komunikacji.

Wychowankowie placówki uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych, takich jak: zajęcia taneczne w Miejskim Centrum Kultury w Skarżysku Kam. (1 osoba), siatkówka w Zespole Szkół Publicznych Nr 1 w Skarżysku Kam. (1 os.), kurs Zumby w Miejskim Centrum Kultury (1 os.). Ponadto wychowankowie biorą udział w zajęciach edukacyjnych w zagrodzie „WieśCo” (16 osób) oraz projekcie edukacyjnym organizowanym przez Muzeum Orła Białego, w ramach którego odbywają się zajęcia muzyczne, historyczne,

plastyczne, a także wycieczki edukacyjne do Centrum Nauki Leonardo da Vinci w Chęcinach oraz Filharmonii i Muzeum w Kielcach (15 os.).

W celu zagospodarowania i uatrakcyjnienia czasu wolnego Placówka organizuje wychowankom różne formy spędzania czasu wolnego: rajdy krajoznawcze, wycieczki, wyjścia do kina, na basen, lodowisko, kręgielnię, ogniska, imprezy okolicznościowe (Andrzejki, Walentynki, Dzień Kobiet, Chłopaka, Dziecka), udział w konkursach i imprezach. Oprócz tego Placówka organizuje wychowankom wyjazdy wakacyjne. Ubiegłoroczne wakacje wychowankowie spędzili na kolonii w Przyjezierzu (9 osób), Jantarze (4 os.), a także w Zakopanem na obozie językowym (3 os.). Natomiast ferie zimowe 3 wychowanków spędziło na obozie w Zwardoniu i 4 w Zakopanem. Pozostałe dzieci były urlopowane do rodziców bądź pozostały w Placówce, gdzie miały organizowane różnego rodzaju zajęcia.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, iż tegoroczne wakacje 10 wychowanków spędzi na kolonii w miejscowości Święta Lipka oraz czterech w Międzywodziu. Ponadto 4 dzieci posiada zgody sądu na urlopowanie do domu rodzinnego.

- **odzieży, obuwia i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego dziecka, środków higieny osobistej, podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** – wszyscy wychowankowie posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia, adekwatnych do wieku, rozwoju i pory roku, a w razie potrzeby zaopatrywani są na bieżąco w niezbędne elementy garderoby. Wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej stosownie do wieku i potrzeb. W Placówce prowadzone są karty odzieżowe, w których wychowanek potwierdza odbiór otrzymanych rzeczy. Ponadto w trakcie kontroli przedstawiono do wglądu faktury za zakupioną odzież i obuwie.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, iż w ubiegłym roku kalendarzowym Placówka przeznaczyła na zakupy dla jednego wychowanka kwotę około 610 zł. Należy również zaznaczyć, iż dużą część odzieży i obuwia, a także środków higieny osobistej Placówka pozyskuje od sponsorów i darczyńców.

Dyrektor placówki zapewnił, że wszyscy wychowankowie zostali wyposażeni w komplet książek, pomocy i przyborów szkolnych;

- **kieszonkowego (kwoty pieniężnej do dysponowania dla dzieci pow. 5 r. ż., nie niższej niż 1% i nie wyższą niż 8% z kwoty 1000 zł. ustalonej przez dyrektora placówki co miesiąc)** – zgodnie z §18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej *dziecku umieszczonemu w placówce opiekuńczo – wychowawczej zapewnia się kwotę pieniężną do własnego dysponowania (...), nie niższą niż*

1 % kwoty odpowiadającej kwocie o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, iż podstawowa kwota kieszonkowego dla każdego wychowanka wynosi 23 zł. miesięcznie. Wysokość kieszonkowego może być zwiększona lub zmniejszona zgodnie z regulaminem wypłaty kieszonkowego (zał. nr 1). Zgodnie z pkt 7 regulaminu kieszonkowego *w razie stwierdzenia przez wychowawców bądź specjalistów wydatkowania kieszonkowego niezgodnie z obowiązującym regulaminem, zespół wychowawców i specjalistów placówki może zmniejszyć kieszonkowe (...).* Analizując powyższy zapis osoby kontrolujące stwierdziły, iż należy go uzupełnić o kwotę do jakiej zostaje zmniejszone kieszonkowe, biorąc pod uwagę zapisy § 18 w/w rozporządzenia. Ponadto kontrolujący zwrócili uwagę na zapis w załączniku nr 1 do regulaminu, który mówi iż *„kieszonkowego w skali miesiąca pozbawia się także w przypadku złośliwego niszczenia wyposażenia placówki (...).* Również ten zapis należy zmodyfikować i określić w nim kwotę do jakiej się zmniejsza kieszonkowe, bądź wprowadzić zapis dot. możliwości zawieszenia wypłaty kieszonkowego na określony okres czasu, po czym musi nastąpić wypłata zawieszonych kieszonkowego.

Z analizy list wypłaty kieszonkowego za miesiące luty, marzec i kwiecień 2016 r. wynika, iż zmniejszone kieszonkowe do 1 zł. otrzymało 9 wychowanków, m.in. za palenie papierosów i picie alkoholu, co jest niezgodne z w/w zapisem rozporządzenia. W związku z tym dyrektor Zespołu Placówek „Przystań” złożyła stosowne pisemne wyjaśnienie (zał. nr 2).

- **dostęp do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego i opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych** – wychowankowie Placówki pobierają naukę w następujących szkołach: 6 w szkole podstawowej, 6 w gimnazjum, 5 w Zespole Szkół Technicznych, 4 w Zespole Szkół Samochodowych, 1 w Centrum Kształcenia *Awans*, 3 w Zespole Placówek Edukacyjno – Wychowawczych w związku z posiadaniem orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Ponadto 2 wychowanków przebywa w MOW, gdzie pobiera naukę na poziomie gimnazjalnym. Placówka ponosi koszty pobytu 2 wychowanków w MOW w Zawichoście i Kolonii Ossa. W nauce i odrabianiu prac domowych wychowankom pomagają wychowawcy, jak również pedagog, psycholog i terapeuta;

- **pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** – Placówka pokrywa koszty przejazdu wychowanków do i ze szkoły, na wezwania do sądu, ponadto wyjazdy do lekarza, na przedstawienia, konkursy, festyny itp. odbywają się

samochodem służbowym, jak również dostępną komunikacją publiczną, gdzie koszty pokrywa Placówka;

Przestrzeganie praw dziecka – z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, iż zapisy regulujące prawa i obowiązki wychowanków zostały określone w Statucie oraz Regulaminie Placówki. Zgodnie z tymi zapisami wychowankowie w placówce mają prawo m.in. do: całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb, kształcenia, wyrównywania opóźnień rozwojowych i szkolnych, odpowiednich warunków mieszkaniowych, całodobowego wyżywienia, zaopatrzenia w odzież i inne potrzebne przedmioty codziennego użytku, opieki lekarskiej, rozwijania zainteresowań i zdolności, drobnych kwot pieniężnych do własnego dysponowania, regularnego i bezpośredniego kontaktu z rodzicami i osobami bliskimi, a także zarobkowania tylko za zgodą wychowawcy prowadzącego. Ponadto wychowanek ma prawo do poszanowania jego godności i prywatności przez dorosłych i współmieszkańców.

W trakcie procesu opiekuńczo-wychowawczego, prawa wychowanków są im przypominane przez opiekunów.

Placówka w ramach wykonywania swoich zadań współpracuje z różnymi instytucjami, a w szczególności z: Starostwem Powiatowym w Skarżysku Kam., sądem rodzinnym, PCPR/MOPR, GOPS, szkołami, do których uczęszczają dzieci, Muzeum Orła Białego, Fundacją Szlachetne Serce, Zagroda Edukacyjną „Wieś,Co”, klubami motocyklowymi „Queens Of Reads”, „Daggers MC Poland”, Czarna Flota FG Końskie, a także z licznymi sponsorami m.in.: PPHU Wtórpol, Media Markt, sklep sportowy MARTES, szkoła jazdy OLIMP oraz osobami prywatnymi.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z dyrektorem Placówki, pracownikiem socjalnym, terapeutą, wychowawcami i wychowankami,
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego Placówki i Statutu, planów pomocy dziecku i kart pobytu, diagnozy psychofizycznej dziecka, akt osobowych wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, dokumentacji specjalistów (pedagoga, psychologa, terapeuty), kart odzieżowych, jadłospisu, grafików dyżurów i innych;
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Ocena realizacji przez placówkę zadań, w kontrolowanym zakresie:

1. **Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.** Placówka posiada wymaganą rozporządzeniem MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej dokumentację, która prowadzona jest w sposób prawidłowy - **zadanie realizowane jest prawidłowo.**
2. **Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.** W trakcie kontroli stwierdzono naruszenie przez Placówkę zapisów §18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także stosowanie zbyt rygorystycznych konsekwencji ponoszonych przez wychowanków za łamanie regulaminu. Poza w/w uchybieniami Placówka w sposób właściwy zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom w niej umieszczonym. **Zadanie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami.**
3. **Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.** Wychowankowie z uregulowaną sytuacją prawną zostali zgłoszeni do ośrodka adopcyjnego. Placówka współpracuje z rodzinami wychowanków w zakresie utrzymywania przez nich kontaktów z rodzicami i osobami bliskimi. Umożliwia dzieciom bezpośredni kontakt z rodzicami podczas odwiedzin rodziców w placówce i urlopowań do domów rodzinnych, jak i w formie telefonicznej. **Zadanie realizowane jest prawidłowo.**
4. **Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw** - wychowankowie mają zapewnione odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju psychicznego, fizycznego i kulturalnego. Placówka respektuje prawa dziecka, które zostały zapisane w regulaminie organizacyjnym. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

Mając na uwadze powyższe wydaje się zalecenia pokontrolne.

1. Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), każdemu dziecku umieszczonemu w Placówce zapewnić kwotę pieniężną do własnego dysponowania.
2. Przeanalizować i zmodyfikować wspólnie z wychowankami zapisy regulaminu organizacyjnego dotyczące konsekwencji oraz regulaminu wypłacania kieszonkowego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie

7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Katarzyna Arendanlo
.....
Elżbieta Palusz
.....

(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Anna Groska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający kontrolę)